

Sygn. akt III RC 131/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy w Grajewie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

Przewodniczący SSR Agnieszka Skrodzka

Protokolant Monika Walczak

po rozpoznaniu w dniu 09 listopada 2018 roku w Grajewie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. M.

przeciwko małoletnim T. i Z. M. (1) zastąpionym przez matkę M. M.

o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego

1. orzeka, że S. M. nie ma obowiązku płacenia na rzecz małoletniego T. M. (1) kwoty 400 złotych alimentów ustalonych ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 23 września 2016 roku w sprawie sygn. akt I C 770/15, od 11 października 2017 roku;
2. umarza postępowanie w pozostałej części;
3. zasądza od M. M. na rzecz S. M. kwotę 210 (dwieście dziesięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w sprawie.

Sygn. akt III RC 131/17

UZASADNIENIE

Zobowiązany do alimentacji S. M. wniósł powództwo o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego przeciwko jego małoletnim dzieciom T. i Z. M. (1) zastąpionym przez matkę M. M. poczynając od 10 października 2017 roku.

Następnie cofnął powództwo o ustalenie ustania jego obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniej Z. M. (1) pozostającej pod opieką jej matki M. M..

W uzasadnieniu pozwu podał, że postanowieniem Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 24 października 2017 r. przejął tymczasowo opiekę nad małoletnim T. M. (1). Małoletnia Z. pozostaje pod opieką swojej matki. T. od 10 października 2017 roku jest na całkowitym utrzymaniu ojca. Matka nie łoży na utrzymanie syna. Ojciec, mimo, iż sprawuje opiekę nad T. nadal realizuje swój obowiązek alimentacyjny określony wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 23.09.2016 r w sprawie o rozwód I C 770/15, płacąc do rąk M. M. alimenty na syna w kwocie 400 zł i na córkę w kwocie 300 zł.

Działająca w imieniu małoletnich T. i Z. M. (1) ich matka M. M. wyraziła zgodę na wycofanie powództwa w części dotyczącej Z. M. (1), zaś w części dotyczącej ustalenia ustania obowiązku alimentacyjnego S. M. wobec T. M. (1) uznała powództwo, co zasady, wnosila o orzeczenia ustania obowiązku płacenia zasądzonych w wyroku o rozwód kwot z dniem 24 stycznia 2018 roku- tj. z dniem, kiedy Sąd wydał orzeczenie o zawieszeniu obowiązku alimentacyjnego S.

M. wobec dzieci. W takiej sytuacji nie będzie miała obowiązku zwrotu S. M. zapłaconych kwot alimentów na syna za poprzedni okres.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 23 września 2016 roku w sprawie sygn.akt IC 770/15, który uprawomocnił się w dniu 17.02.2017 roku, rozwiązano przez rozwód małżeństwo S. M. z M. M.. Z tego związku strony mają dwoje dzieci: syna T. urodz.(...) i córkę Z. urodz. (...) Wykonywanie władzy nad małoletnimi powierzono obojgu rodzicom z tym, że miejsce pobytu dzieci ustalono przy matce. Zobowiązano obie strony do łożenia na utrzymanie dzieci i w związku z tym ustalono alimenty od S. M. na rzecz T. M. (1) w kwotach po 400 zł miesięcznie i na rzecz Z. M. (1) w kwotach po 300 złotych miesięcznie płatne do rąk matki małoletnich.

W maju 2017 roku Sąd Rejonowy w Grajewie wszczął z urzędu postępowanie w sprawie o zmianę orzeczenia o władzy rodzicielskiej S. M. i M. M. nad małoletnimi dziećmi. S. M. złożył wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej M. M. nad małoletnimi T. i Z. M. (1) i ustalenie miejsca pobytu dzieci przy ojcu. M. M. złożyła wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej S. M. nad małoletni T. i Z. M. (1) i wniosek o zmianę sposobu kontaktowania się S. M. z małoletnimi T. i Z. M. (1). Wszystkie wnioski zostały połączone do wspólnego rozpoznania w sprawie sygn.akt III Nsm 91/17.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 23 października 2017 roku w sprawie sygn.akt III Nsm 91/17 na czas trwania postępowania miejsce pobytu małoletniego T. M. (1) ustalono przy jego ojcu S. M. zam. P. ul. (...), zaś miejsce pobytu małoletniej Z. M. (1) ustalono przy matce M. M. zam. R. ul. (...). Postanowienie uprawomocniło się w dniu 13 listopada 2017 roku.

Jeszcze przed wydaniem w.w orzeczenia małoletni T. M. (1) po południu w dniu 10 października 2017 roku przeprowadził się od matki do miejsca zamieszkania jego ojca w P. i od tego czasu pozostaje na jego utrzymaniu.

S. M. od chwili wydania wyroku o rozwód przez cały czas nieprzerwanie płacił M. M. kwoty alimentów zasądzone tym wyrokiem. Mimo, iż swój obowiązek alimentacyjny wobec syna T. realizował od października 2017 roku poprzez bezpośrednią opiekę nad nim, zapewnienie mu mieszkania i utrzymania to nadal, co miesiąc płacił M. M. 400 zł alimentów na syna i 300 zł alimentów na córkę pozostającą pod jej opieką.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 24 stycznia 2018 roku w niniejszej sprawie Sąd zabezpieczył powództwo poprzez zawieszenie wykonania obowiązku alimentacyjnego S. M. orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży w sprawie sygn.akt I C 770/15 wobec małoletnich T. i Z. M. (1). Strony zgodnie ustaliły, że każdy z rodziców ponosić będzie sam koszty utrzymania dziecka, nad którym sprawuje opiekę bez konieczności płacenia sobie nawzajem alimentów. Od tego czasu M. M. i S. M. nie płacą sobie wzajemnie alimentów na dzieci.

M. M. przyznała, iż od 10 października 2017 roku syn T. mieszka z ojcem w P. i pozostaje na jego utrzymaniu. Matka nie łoży na jego utrzymanie kwot pieniężnych. Kupiła w tym czasie synowi buty, dwie pary spodni, bluzę (k-51). Rzeczy te kupiła T. uznając, że są mu potrzebne, nie konsultowała tego z ojcem T. ani z synem. Dotychczas syn nosi bluzę i kurtkę zakupioną przez matkę, spodni nie chciał nosić, bo mu się nie podobały. Syn odwiedza ją w dwa weekendy w miesiącu i wówczas pozostaje na jej utrzymaniu. Córka Z. odwiedza w dwa weekendy ojca i ona jest na jego utrzymaniu.

M. M. przyznała, że S. M. przesyłał jej, co miesiąc kwotę 700 zł tytułem alimentów na oboje dzieci do stycznia 2018 roku. W grudniu 2017 roku przelała na konto S. M. w banku kwotę 700 zł, jako zwrot alimentów za grudzień, ale pieniądze wróciły do niej, bowiem S. M. zmienił nr konta a nie dysponowała jego nowym nr konta. Ponownie tych pieniędzy już ich nie odsyłała. Przyznała, iż nie chce otrzymywać od S. M. alimentów na córkę Z., która jest pod jej opieką i nie chce jednocześnie płacić alimentów na syna T., który jest pod opieką ojca. Nie ma potrzeby „wymieniania” się alimentami pomiędzy rodzicami, potrzeby dzieci są zbliżone niech, więc każdy z nich ponosi koszty utrzymania dziecka, nad którym sprawuje opiekę. Mimo, iż T. nie mieszkał z nią od popołudnia 10 października 2017 dostała na niego alimenty za cały październik, listopad, grudzień 2017 roku i styczeń 2018 roku. Z tych alimentów nie pokrywała bieżących potrzeb syna, ale poniosła duże wydatki we wrześniu 2017 roku związane z początkiem roku szkolnego syna

T. w kwocie wyższej niż alimenty. Poza tym przez cały okres, kiedy toczyła się sprawa o rozwód S. M. niełożył na utrzymanie dzieci a sąd nie zabezpieczył alimentów na czas sprawy o rozwód. Wówczas ona musiała pokrywać koszty ich utrzymania.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci reguluje art.133 §1 kro, który nakłada na oboje rodziców obowiązek alimentacyjny względem dziecka, niemającego żadnego własnego majątku i niebędącego w stanie samodzielnie się utrzymać. Wykładni tego przepisu należy dokonywać w nawiązaniu do art. 96 kro, który nakłada na rodziców obowiązek troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy zawodowej.

Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, taki jak termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie.

Małoletni T. ma 11,6 lat. Nie ma własnego majątku pozwalającego mu na samodzielne utrzymanie. Wobec czego oboje rodzice nadal mają wobec niego obowiązek alimentacyjny.

Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie i wychowanie (art.135§2 kro). S. M. od października 2017 roku zaspokaja potrzeby mieszkaniowe, pielęgnacyjne, troszczy się o codzienne utrzymanie małoletniego T. i w ten sposób realizuje wobec niego swój obowiązek alimentacyjny.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 8 lipca 1999 r., w sprawie I CKN 49/99 stwierdził, że „zmiana orzeczenia lub umowy o obowiązku alimentacyjnym może nastąpić w drodze powództwa z art.138 kro, które wyłącza powództwo opozycyjne z art.840 kpc [...] Powództwo z art.840 kpc zmierza do wzruszenia tytułu wykonawczego, a nie, w przeciwieństwie do powództwa z art. 138 kro, do jego zmiany.”

Jakkolwiek przesłanki powództwa z art. 138 kro są odmienne od przesłanek przewidzianych w art. 840 kpc, cel powództwa jest zbliżony; chodzi o zwolnienie dłużnika z obowiązku płacenia alimentów zasądzonych prawomocnym wyrokiem lub na podstawie zgody.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Grajewie sygn. akt III Nsm 91/17 z dnia 24 maja 2018 roku zatwierdził ugodę zawartą pomiędzy S. M. a M. M., w której m.in. zgodnie ustalili, iż T. będzie mieszkał z ojcem zaś córka Z. z matką.

Wobec zmiany okoliczności, jakie zaszły od wydania wyroku o rozwód, kiedy Sąd ustalił miejsce obojga dzieci przy matce, przez powierzenie bezpośredniej opieki nad T. jego ojcu, M. M. obecnie straciła uprawnienia do pobierania alimentów na rzecz syna a sama stała się zobowiązana do jego alimentowania.

Powód wniósł o ustalenie, iż nie ma obowiązku płacenia alimentów ustalonych w wyroku o rozwód na syna T. do rąk jego matki, poczynając od 10.10.2017 roku tj. faktycznej opieki.

M. M. wносиła o orzeczenie ustania tego obowiązku z dniem zawieszenia wykonania alimentów tj. 24 stycznia 2018 roku.

Z wypowiedzi M. M. wynika, iż kwoty alimentów, jakie dostawała od października 2017 roku do stycznia 2018 roku od S. M. na syna T., który już u niej nie mieszkał w tym czasie traktowała, jako swoistego rodzaju formę „rekompensaty” za wcześniejszy brak pomocy ojca w utrzymaniu rodziny podczas sprawy o rozwód. M. M. zdawała sobie sprawę z braku uprawnień do pobierania alimentów na rzecz syna i swego obowiązku alimentacyjnego wobec niego, ale strony nie umiały się porozumieć w tej kwestii. M. M. w grudniu 2017 roku odesłała nawet S. M. kwotę 700 zł tytułem nienależnych alimentów, ale pieniądze wróciły do niej z uwagi na zmianę konta w banku przez S. M. i nie podaniu właściwego konta. Kolejny raz już nie odesłała pieniędzy. Alimenty przeznaczone są na pokrycie bieżących potrzeb uprawnionego do alimentacji i nie mogą być przeznaczane na zaspokajanie potrzeb innych osób. M. M. kwoty

alimentów na syna T. od kiedy u niej nie mieszkał nie przeznaczała na jego bieżące potrzeby. Ubrania jakie zakupiła mu w listopadzie 2017 roku : buty zimowe 49,99 zł, spodnie 79,99 zł i bluza 49,99 zł (k-51) kupiła bez porozumienia z ojcem dziecka i synem. Złożone inne paragony pochodzą z okresu, kiedy T. mieszkał z matką. Spodnie T. oddał matce, nie nosił ich, mogła je zwrócić do sklepu. W październiku 2017 roku otrzymała alimenty na syna w tym okresie 1-10 października 2017 roku nie dokonywała zakupu mu odzieży, to kwotę 100 zł mogła przeznaczyć na ubrania T. zakupione w listopadzie. S. M. podnosił, iż kiedy syn się do niego przeprowadził musiał zakupić mu bieliznę, kilka par skarpet i innej odzieży bo nie miał w czym chodzić.

S. M. w porozumieniu z M. M. i na wyraźną prośbę T. zabrał małoletniego od jego matki po południu w dniu 10 października 2017 roku do swojego miejsca zamieszkania. Wobec powyższego od pierwszego dnia pełnej opieki nad T. tj. 11 października 2017 roku Sąd stwierdził, że S. M. nie ma obowiązku płacenia alimentów ustalonych w wyroku o rozwód na syna do rąk jego matki M. M..

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 138 kro i art. 133§3 kro orzeczono jak wyżej.

Wobec cofnięcia powództwa w części dotyczącej małoletniej Z. M. (1) na podstawie art. 203§1i4 kpc sąd umorzył postępowanie w sprawie w tej części.

Przepis art. 98 k.p.c. statuuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu zgodnie, z którą strona przegrywająca proces zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Zasada ta może doznać wyłomu jednak w wypadkach szczególnie uzasadnionych, w których stosownie do regulacji prawnej zawartej w art. 102 k.p.c. sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Powód wnosił o zwrot kosztów poniesionych w sprawie. Uiszczył opłatę 420 zł wyliczoną od wartości przedmiotu sporu tj. wysokości alimentów na oboje dzieci. W toku postępowania powód (z uwagi na niezrozumienie istoty obowiązku alimentacyjnego na małoletnie dzieci) cofnął powództwo w części dotyczącej małoletniej Z..

Mając powyższe na uwadze oraz fakt, iż obie strony są jednakowo zainteresowane wynikiem sprawy, sąd uznał iż w częściach równych powinni ponieść koszty postępowania w sprawie i dlatego na podstawie art 102 kpc zasądził od M. M. na rzecz S. M. kwotę 210 złotych.